

Republika Srbsko

MINISTERSTVO OSVETY, VEDY A TECHNOLOGICKÉHO ROZVOJA
ÚSTAV PRE HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA A VÝCHOVY
VOJVODINSKÝ PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA NA KONCI ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

školský rok 2012/2013

TEST 1

SLOVENSKÝ JAZYK

POKYNY PRE PRÁCU

- V teste, ktorý máš vyriešiť, je 20 úloh. Na prácu je určených 120 minút.
- Každú úlohu najprv pozorne prečítaj a rozmysli si, čo sa v nej žiada a akým spôsobom máš riešiť (zakrúžkovať, pospájať, podčiarknuť, dopísať a iné).
- Pri riešení úloh, v ktorých sa od teba žiada, aby si niečo dopísal, vždy používaj úplné názvy; skratky nie sú prípustné (napr. treba napísať podstatné meno a nie p. m. a pod. alebo prívlastok a nie prívl. a podobne).
- Úlohy rieš chemickou ceruzkou. Počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku. Predtým, ako odovzdáš test, prever svoje odpovede ešte raz, a potom všetky odpovede, ktoré sú napísané grafitovou ceruzkou, zosilni chemickou ceruzkou. Odpoveď, ktorá je napísaná iba grafitovou ceruzkou, sa neuzná, ako ani odpoveď, ktorá je prečiarknutá a opravená chemickou ceruzkou.
- Do štvorčeka, ktorý je na pravej strane úlohy, nepíš nič. Je to miesto, kde sa zapíše počet bodov. Na tejto a poslednej strane tiež nič nepíš.
- Ak skončíš s prácou skôr, odovzdaj test a potichu vyjdi von, aby si nevyrušoval v práci ostatných.

Želáme ti mnoho úspechov na skúške!

1. Pozorne prečítaj text. Jednotlivé skupiny viet zorad' chronologicky. Pred každú skupinu napíš číslo 1, 2 alebo 3 podľa toho, ako udalosti nasledujú za sebou.

_____ Keď ma kraviari priniesli domov, stará mať – šťastná, že som sa našiel – ani ma nezobúdza, ale hneď uložila do postele. Potom dlho do noci čakala starého otca. Prišiel, pravda, bezo mňa, celý bez seba.

_____ – No, len sa upokoj, starý chumaj, – tíšila ho. – Priniesli ho. Kraviari. Našli ho na konci druhých honov. A teraz ho nezobúdzej.

_____ Ale mňa doma nebolo. Vyľakaná stará mať starého otca naskutku zavrátla späť do poľa. Nech ma hľadá a nech sa jej na oči bezo mňa neukazuje.

Ján Fábry: *Vo vinici a v kukurici*

2. Nasledujúca tabuľka ukazuje teplotu nameranú od pondelka do štvrtka v rozličných častiach dňa. Odpovedz na otázky podľa tabuľky zakrúžkovaním správnych odpovedí.

Teplota

	o 6. 00 hod.	o 9.00 hod.	o 12.00 hod.	o 15.00 hod.	o 18.00 hod.
Pondelok	15 °C	17 °C	20 °C	21 °C	18 °C
Utorok	14 °C	16 °C	18 °C	19 °C	17 °C
Streda	9 °C	10 °C	16 °C	17 °C	16 °C
Štvrtok	12 °C	16 °C	19 °C	20 °C	18 °C

A. V ktorý deň namerali najvyššiu teplotu?

- a) v pondelok o 12.00 hodine;   b) v pondelok o 15.00 hodine
c) v utorok o 12.00 hodine;   d) v stredu o 12.00 hodine

B. Koľko stupňov Celzia namerali v stredu ráno o 6.00 hodine?

- a) 14 °C;   b) 9 °C;   c) 11 °C;   d) 15 °C

C. V jeden deň teplota prudko klesla. V ktorý deň to bolo?

- a) v stredu dopoludnia
b) v utorok dopoludnia
c) v utorok popoludní
d) v pondelok dopoludnia

3. Pozorne prečítaj uvedené texty, ktoré sú prevzaté z kníh: *Slovakistický zborník 4, Zachránený jazyk* Miroslava Dudka a *Malý synonymický slovník* M. Pisárčikovej a Š. Michalusa.

1. **pobadať:** zbadať, zistiť, spozorovať, všimnúť si; obadať

pobadať sa: obadať sa, spamätať sa

pobádať: nabádať, povzbudzovať, podnecovať (do zvýšenej činnosti), ponúkať, hnať (*do roboty*)

2. asimilácia 34, 51, 72, 73, 107, 148	enklávny jazyk 12, 13, 14, 47, 48
bilingvizmus 26, 65, 75, 112, 156, 157	kontaktové jazyky 47, 146, 188
dialekt 59, 60, 63, 78	miešanie kódov 170, 174

3. M

Majerová, Anna 104

Majtán, Milan 158

Majtinskaja Klára Evgenevna 8, 21, 24

N

Nábělková, Mira 151

Nazor, Vladimír 110

Novák, Ľudovít 43

Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

- a) Text číslo 2 je úryvok z obsahu.
- b) Text číslo 1 je úryvok z menného registra.
- c) Text číslo 2 je úryvok z registra pojmov.

4. Pozorne prečítaj text z knihy *Slovenský jazyk a kultúra vyjadrovania* Márie Myjavcovej.

Vecný význam slova závisí v tom, že slovo pomenúva javy skutočnosti chápané buď ako samostatne existujúce (to sú podstatné mená), buď ako príznaky (to sú prídavné mená, slovesá, príslovky), že pomenúva kvantitu (to sú číslovky), poukazuje alebo odkazuje na pomenované javy (to sú zámená), vyjadruje vzťahy medzi javmi (to sú predložky a spojky), vyjadruje vzťah hovoriaceho k skutočnosti, o ktorej hovorí (to sú častice) alebo bezprostredne vyjadruje vôľové a citové stavy človeka alebo zvuky z človekovho okolia (to sú citoslovčia).

Gramatický význam sa v slovenčine vyjadruje v rámci toho istého slova pomocou gramatickej koncovky alebo i za pomoci samostatných, gramatických slov. Gramatickým významom slov a prostriedkami na jeho vyjadrenie sa zaoberá samostatná jazykovedná disciplína tvaroslovie (morfológia).

Slová, pri ktorých môžeme určiť vecný a gramatický význam, voláme plnovýznamové. Slová, ktoré nemajú vecný význam, ale sa v jazyku používajú na vyjadrovanie gramatických vzťahov alebo na vyjadrenie postoja ku skutočnosti, sú neplnovýznamové.

Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

- a) Pri slove *dreváreň* môžeme určiť vecný a gramatický význam.
- b) Pri slovách *pri* a *pod* môžeme určiť vecný a gramatický význam.
- c) Pri slove *drevená* môžeme určiť len vecný význam.
- d) Pri slove *drevo* môžeme určiť len gramatický význam.

5. Na hodine slovenčiny žiaci pracovali v štyroch skupinách. Každá skupina žiakov mala v osobitnom úryvku vyhľadať zadané slovné druhy. Úryvky boli rôzne. Pozorne prečítaj údaje v tabuľke.

	Slovné druhy			
1. skupina	prídavné mená	príslovky	číslovky	slovesá
2. skupina	podstatné mená	predložky	citoslovčia	prídavné mená
3. skupina	číslovky	zámená	spojky	predložky
4. skupina	všetky ohybné slovné druhy			

Napiš poradové čísla skupín, ktoré mali okrem iných slovných druhov vyhľadať aj:

a) prídavné mená: _____

b) číslovky: _____

c) predložky: _____

6. Zoraď cudzie slová podľa abecedy poradovými číslami od 1 do 5.

_____ demofóbia

_____ zoofóbia

_____ akrofóbia

_____ xenofóbia

_____ termofóbia

7. Z uvedených slov utvor zrozumiteľnú a gramaticky správnu vetu (nemusia byť použité všetky slová, ale má ich byť najmenej šesť. Slová možno ohýbať, nemusia byť v zadanom tvare).

ušiel, jej, išla, Helena, do, mesta, pred, nosom, ale, autobus, na, nákup

_____

8. Pozorne prečítaj nasledujúcu vetu a zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

Hoci nemal nikdy na ružiach ustlané, teraz to ide s ním dolu vodou.

Uvedenú vetu vo formálnom vyjadrovaní povieme alebo napíšeme takto:

a) Hoci nikdy nebol s ničím spokojný, teraz sa poteší hocičomu.

b) Hoci sa vždy mal dobre, teraz sa má ešte lepšie.

c) Hoci mu predtým všetko bránili, teraz mu dovolili voziť sa na člne.

d) Hoci sa nikdy nemal dobre, teraz sa má ešte horšie.

9. Pozorne prečítaj dané výroky týkajúce sa hovoreného slova a písomného vyjadrovania. Zakrúžkuj písmená pred správnymi výroky.

- a) V písomnom prejave sa dbá na úpravu a spisovnosť vyjadrovania.
- b) V hovorenom prejave významnú úlohu majú intonácia, dôraz a tempo rozprávania.
- c) V písomných prejavoch sa často využíva ukazovacie zámeno ten a častica reku.
- d) V hovorenom prejave sa nevyužívajú nejazykové výrazové prostriedky.

10. Zakrúžkuj písmeno pred tou vetou, ktorá je napísaná správne.

- a) Plynová vojna im spôsobila päť násobné straty.
- b) Nebola som spokojná z mojimi výsledkami na súťaži.
- c) Daniel nemohol zaspáť, lebo susedove psy veľmi štekali.
- d) Včera popoludní sa Juro pohádal zo všetkími kamarátmi.

11. Z vety vypíš na čiaru všetky ohybné slová.

Píšem ti už druhý list.

_____

12. V uvedených vetách sú podčiarknuté slovesné tvary. Odpíš ich do tabuľky na zodpovedajúce miesto.

Kráčajú vedľa seba, ale slovo neprehovoria. – Spolu budeme chodiť do tej istej triedy ešte tri roky. – Už od rána nepretržite prší a je chladno. – Ak by sme mali knihu, čítali by sme.

Zložený slovesný tvar	Jednoduchý slovesný tvar

13. A. Zakrúžkuj písmeno pred vetou, v ktorej by si doplnil otáznik.

- a) Pozri sa, či sa už vrátila domov
- b) Spýtaj sa, či smieš ísť so mnou
- c) Či chceš, či nechceš, bude to tak
- d) Odchádza domov, či zostáva tu

B. Zakrúžkuj písmeno pred jednočlennou vetou.

- a) Ešte stále píšeš?
- b) Hurá, vyhrali sme!
- c) Blýskalo sa každú minútu.
- d) Nehádajte sa!

14. Pozorne prečítaj vety a všimni si podčiarknuté vetné sklady. Na čiaru za každou vetou napíš, o ktorý sklad ide (prisudzovací, priradovací, určovací).

a) Poľovnícky pes často naháňa jelene a zajace. _____

b) Doktorka mi predpísala sirup proti kašľu. _____

c) Jeho oči veselo hľadeli spod klobúka. _____

d) Myšlienky sa mu roja v hlave ako včely. _____

15. Pozorne prečítaj vety, všimni si vyznačené slová a doplň tabuľku.

a) Vierka, pod sem!

b) Nadišiel slávny deň.

c) Juro píše správne.

Slovný druh	Vetný člen
pod –	pod –
deň –	deň –
správne –	správne –

16. Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

Román, povesť a poviedka patria do:

a) lyriky

b) epiky

c) drámy

d) poézie

17. Pozorne prečítaj nasledujúce texty a pri každom urč druh literárneho postupu. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

A.

Turistom ukazujú, aby aj oni hodili mince do vody. Turisti to aj robia a medzi deťmi nastáva neslýchaný zhon, kto si ich vyloví z kalnej vody, lebo mincí je menej ako detí! Pravda, doplavia sa ďalšie skupiny, ale mince si najčastejšie vylovia predsa len tí najlepší potápači.

a) monológ b) opis c) dialóg d) rozprávanie

B.

Jar nastala. Lúče slnca otepleli; zem zohriata vydáva paru a vôňu. Povetrie klzké, stáby hladilo, a plné sviežosti. Tráva na lúkach tisne sa von, vrby a rakyty začínajú pučiť pri potokoch. Všetko budí sa k životu a hýbe k činu.

a) rozprávanie b) dialóg c) opis d) monológ

C.

„Máš zákaz?“

„Ale, nie. Vieš, že nám učiteľka dala na domácu aj slohovú prácu.“

„Viem, no a?“

„A vieš, že ja neviem písať.“

a) rozprávanie b) monológ c) opis d) dialóg

18. A. Zakrúžkuj číslo pred tou strofou, v ktorej je obkročný rým.

1. Inokedy som bol zase hájnikom.

Vybral som po dve koruny

za pohľad na rozkvitnuté koruny –

a tak som sa postupne stal zbojníkom.

Lubomír Feldek: *Deväťoro remesiel*

2. Veď čo rod znáša, i ja znášam,

kríž jeho mojím krížom je,

chcem jemu zostať verný vždycky,

kým iskra ducha vo mne tlie!

Vladimír Roy: *Kríž môjho rodu*

B. Napíš schému prerývaného rýmu. _____

19. Pozorne prečítaj úryvok z ľudovej balady *Sobotištské zvony zvonja*.

Sobotištské zvony zvonja,

už Janíka v poli honia.

Tie senické vyzváňajú,

už Janíka doháňajú.

Tie skalické dozvonili,

už Janíka dolapili.

Ktorý jazykový prostriedok je použitý v balade? Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

a) metafora

b) stupňovanie

c) prirovnanie

d) personifikácia

20. V jednom svojom diele Rudolf Jašík odsudzuje vojnu a jej zverstvá. Autor si z dejín druhej svetovej vojny vybral tému židovskej otázky a jej tragické riešenie na území vojnového Slovenska. Dielu dal názov podľa námestia, kde stojí Kostol svätej Alžbety. Pod jeho vežou dvaja mladí ľudia Igor a Eva spriadali svoje šťastie. Život im však poskytol iba biedu a nedoprial ani to, na čo mali právo – lásku.

Úryvok

– Som Židovka! – znelo to zúfalo a pyšne. – Igor, ty ešte nič nevieš. Každý Žid musí od zajtrajšieho dňa nosiť na prsiach hviezdu. Žltú Dávidovu hviezdu!

Napíš názov toho diela, zarad' to dielo do literárneho druhu a literárneho žánru.

Názov diela: _____

Literárny druh: _____

Literárny žáner: _____

Výsledky na teste zo slovenského jazyka

Poznámka: ŽIACI NEVYPLŇAJÚ túto stranu!
Túto stranu vyplňa Komisia!

Úhrnný počet bodov

		,	
--	--	---	--

Počet bodov z každej úlohy

Por. č. úlohy	Nevyplnené	0 bodov	0,5 bodu	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Komisia:

- _____
- _____
- _____
- _____

Napiš ✕ na zodpovedajúce miesto.

Identifikačné číslo (Šifra žiaka)	
Škola	
Sídlo	
Priezvisko a meno žiaka	